

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 10 iulie 2007

privind ajutorul de stat C 20/06 (ex NN 30/06) pus în aplicare de Slovenia în favoarea Novoles Lesna Industrija Straža d.d.

[notificată cu numărul C(2007) 3223]

(Numai textul în limba slovenă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2008/90/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile citate mai sus ⁽¹⁾,

întrucât:

I. PROCEDURĂ

(1) La data de 1 decembrie 2004, Comisia a primit o plângere referitoare la presupusul ajutor pentru întreprinderea slovenă de prelucrare a lemnului Novoles Lesna Industrija Straža d.d. (denumită în continuare „Novoles Straža”).

(2) Plângerea făcea referire la măsurile financiare alocate întreprinderii Novoles Straža la 27 mai 2004 prin hotărârea Guvernului sloven, în conformitate cu

articolul 21 din Legea slovenă privind ajutorul pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate. Măsura nu a fost notificată Comisiei pe motiv că fusese aprobată de Comisia slovenă de monitorizare a ajutorului de stat la 23 aprilie 2004, adică anterior aderării. Cu toate acestea, întrucât criteriul corect de stabilire a momentului acordării ajutorului este actul obligatoriu din punct de vedere juridic prin care autoritatea națională competentă se angajează să acorde ajutor de stat, Comisia a considerat că măsura în discuție a reprezentat un nou ajutor care ar fi trebuit notificat în baza articolului 88 și evaluat în temeiul articolului 87 din Tratatul CE ⁽²⁾.

(3) Printr-o scrisoare din 16 mai 2006, Comisia a informat Slovenia că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE cu privire la ajutorul în cauză.

(4) Decizia Comisiei de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile referitoare la ajutorul/măsura în cauză.

(5) Comisia nu a primit niciun comentariu de la părțile interesate.

⁽²⁾ Detaliile procedurii au fost descrise în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea nota de subsol 1) și rămân relevante pentru scopul prezentei decizii.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 1.

⁽¹⁾ JO C 194, 18.8.2006, p. 22.

- (6) Slovenia a transmis observații printr-o scrisoare din 17 iulie 2006. S-au solicitat informații suplimentare prin scrisori date 11 octombrie 2006 și 23 februarie 2007 și prezentate la 30 noiembrie 2006 și 23 aprilie 2007. În plus, a avut loc o reuniune între serviciile Comisiei și autoritățile slovene la 28 iunie 2006.

II. DESCRIERE DETALIATĂ A AJUTORULUI

1. Beneficiarul

- (7) Novoles Straža, fabrică de produse și mobilier din lemn semifinisate. Întreprinderea se află în Straža, Slovenia, o zonă asistată în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE. Întreprinderea avea aproximativ 800 de angajați în 2003 și este în prezent unul dintre cei mai mari angajatori din Slovenia în domeniul lemnului și al mobilei.
- (8) Novoles Straža deține participații la două alte întreprinderi, Novoles-Primara d.o.o. (100 %) și Pohišstvo Brežice d.d. (93,7 %). Slovenia a afirmat că ambele întreprinderi se află într-o situație financiară proastă. Dacă prima întreprindere a generat un profit foarte mic în 2003, cea de-a doua a înregistrat pierderi.
- (9) Novoles Straža este deținută de numeroase persoane fizice și juridice. Cu toate acestea, acționariatul este atât de larg răspândit încât niciunul dintre acționari nu își poate exercita controlul asupra întreprinderii în măsura

în care aceasta să poată fi considerată parte a unui grup mai mare. De fapt, principalii acționari sunt angajații și foștii angajați, care nu sunt legați prin niciun fel de acord comun și care dețin 22,3 %. În afară de aceștia, un număr de fonduri private de investiții („FPI-uri”) dețin un total de 33,4 %. Comisia înțelege însă că aceste fonduri private de investiții sunt simple organisme administrative care gestionează acțiunile acționarilor privați. Acest acționariat reprezintă rezultatul privatizării „capitalului social” în Slovenia, și anume conceptul că întreprinderile aparțin tuturor. Proprietatea asupra acestui capital social a fost transformată prin emiterea de certificate de proprietate către cetățeni, care le puteau preschimba în acțiuni. FPI-urile au fost create pentru a permite cetățenilor să participe la această transformare a proprietății prin preschimbarea certificatelor în acțiuni. Autoritățile slovene au confirmat că FPI-urile nu au resurse disponibile pentru a ajuta întreprinderea să depășească dificultățile.

2. Situația financiară a beneficiarului

- (10) Situația financiară slabă a întreprinderii rezultă din faptul că aceasta a pierdut o sumă considerabilă din capitalul său social de 1,262 miliarde de tolar sloveni [circa 5,3 milioane EUR ⁽⁴⁾], care scăzuse la 0,75 miliarde de tolar sloveni în aprilie 2004. Principalii indicatori financiari și operaționali extrași din bilanțul întreprinderii, din declarația de venit și declarația de flux monetar sunt prezentați în tabelul următor:

Tabelul 1

Indicatori financiari pentru Novoles Straža

Indicator	1999	2000	2001	2002	2003
Venit net din salarii	6 341 790	6 507 932	6 602 106	8 093 436	6 014 466
Stocuri	880 544	936 471	1 113 218	955 305	1 279 940
Solicitări	930 585	1 053 433	1 218 067	1 676 595	1 133 643
Profit (Pierdere)	78 809	109 884	128 843	110 215	(511 149)
Rata datoriei	42,1	44,7	47,2	50,2	57,6

- (11) Autoritățile slovene au explicat că pierderile întreprinderii rezultă în principal din imposibilitatea de a-și îndeplini planul de vânzări în timp ce, pe de altă parte, costurile sale financiare cresc. Acest aspect este evidențiat de faptul că rata datoriei întreprinderii a crescut constant, precum și de creșterea stocurilor medii.
- (12) Ca răspuns la inițierea procedurii, autoritățile slovene au explicat că volumul de vânzări a scăzut de asemenea din 2000 în 2001 și din 2002 în 2003, în timp ce creșterea din 2002 s-a datorat unor evenimente extraordinare, și anume activitatea de construcții din Croația (echiparea unor mari complexe hoteliere), introducerea unei noi game de mobilier și includerea veniturilor provenite de

la două filiale care au fost integrate în Novoles la 1 ianuarie 2003.

- (13) În continuare, autoritățile slovene au furnizat Comisiei dovezi sub formă de documente care atestă că întreprinderea nu a putut obține o sumă suficientă de capital nou de pe piețele de capital. Băncile, în special, au respins cererea de fonduri noi a întreprinderii Novoles Straža, deoarece aceasta prezintă o creditabilitate slabă și insuficientă siguranță pentru a compensa o situație atât de proastă. Chiar și o subvenție din partea statului care să acopere 65 % din suma solicitată a fost considerată insuficientă.

⁽⁴⁾ La începutul anului 2006, 1 EUR = 240 de tolar sloveni (SIT).

3. Program de restructurare

- (14) Pentru a depăși dificultățile, Novoles Straža a prezentat în aprilie 2004 Ministerului Economiei un plan de restructurare începând cu martie 2004 referitor la o perioadă de restructurare din 2004 până în 2008.
- (15) Planul citează drept motiv al situației curente declinul dezvoltării economice pe principalele piețe de export ale întreprinderii (în special Germania și SUA), unde aceasta și-a comercializat 60 % din produse. Mai mult, cererea de produse intermediare a scăzut. Scăderea veniturilor din 2003 a culminat cu incapacitatea întreprinderii de a-și plăti datoriile din propriile resurse și, de aici, cu o creștere a debitelor și a taxelor financiare. În plus, structura organizațională a întreprinderii nu i-a permis să adapteze producția la cerere.
- (16) Pentru depășirea dificultăților, s-a avut în vedere – și s-a desfășurat între timp – o operațiune de restructurare financiară, vizând transformarea împrumuturilor ipotecare pe termen scurt în valoare de 1 669 940 776 de toлари sloveni în pasive pe termen lung cu ajutorul unei garanții de stat în valoare de 1,1 miliarde de toлари sloveni pentru niște împrumuturi garantate ipotecar în proporție de 65 %, în timp ce refinanțarea rămasă de 569 940 776 de toлари sloveni a fost finanțată fără ajutor de la stat, dar cu o rată ipotecară de peste 100 % din valoarea nominală.
- (17) Mai mult decât atât, Novoles Straža vizează redirecționarea activităților sale după cum urmează:
- O modificare a strategiei sale de comercializare, constând într-o deplasare parțială de pe piețele UE și nord-americane către piețele Europei de Est și Rusiei. Autoritățile slovene au furnizat dovezi ale numeroaselor proiecte de vânzări inițiate, între altele, în Rusia, Slovacia și Serbia. Vânzările către piețele străine vor crește până la 77 % în 2008, în comparație cu 70 % în 2004, vânzările către piețele Europei de Est acoperind 8 % din acestea (în comparație cu 0 %).
 - O reducere a proporției de produse intermediare în favoarea produselor finite. Produsele finite vor acoperi 33 % din vânzări în 2008 (în comparație cu 26 % în 2003), iar produsele cu marcă proprie vor reprezenta 26 % din vânzări în 2008 (în comparație cu 20 % în 2003), în timp ce produsele intermediare vor scădea de la 41 % la 31 % în 2008. Produsele intermediare vor rămâne, cu toate acestea, o parte importantă a producției, dar nu vor consta numai din placaj, crescând astfel valoarea adăugată. Avantajul întreprinderii rezidă aici în producerea de cantități mai mici pentru un producător cunoscut.
- (18) În plus, redirecționarea este însoțită de o restructurare tehnologică care urmărește o producție mai eficientă din punctul de vedere al costurilor și adaptarea echipamentului tehnologic la o producție în funcție de cerere care să corespundă, de asemenea, standardelor ecologice. Se au în vedere investiții care se ridică la 1 455 milioane de toлари sloveni (6,06 milioane EUR), concentrându-se în special pe măsurile menite să crească productivitatea, să îmbunătățească condițiile de lucru, să îmbunătățească utilizarea materialelor, să economisească energie și să corespundă standardelor ecologice. Autoritățile slovene au furnizat Comisiei un tabel al investițiilor, care cuprinde măsuri precum modernizarea centrului de profit pentru placaj, introducerea unui proces de uscare controlat prin computer, modernizarea producției la noul centru de profit pentru gama de produse, examinarea sistemului energetic și introducerea unui nou sistem de informații. Autoritățile slovene au indicat unele întârzieri în punerea în aplicare a unor investiții de bază, ca, de exemplu, producția la noul centru de profit pentru gama de produse sau refacerea sistemului energetic, din cauza lipsei de fonduri (aceste investiții urmau să fie finanțate în principal din resurse proprii).
- (19) În sfârșit, restructurarea personalului va urmări reducerea forței de lucru cu 96 de angajați și furnizarea de pregătire specială și generală pentru angajații rămași. Costurile de 537 milioane de toлари sloveni vor fi acoperite parțial de o subvenție de 283 milioane de toлари sloveni (1,2 milioane EUR).
- (20) Slovenia a prezentat proiecte de afaceri pe cinci ani care indică faptul că planul de restructurare ar permite întreprinderii Novoles Straža să își redobândească viabilitatea.
- (21) Autoritățile slovene au furnizat Comisiei date în sprijinul previziunilor referitoare la vânzări. În primul rând, proiectele au avut în vedere o creștere din 2005 până în 2007 de circa 10 % pe piețele vest-europene și de circa 20 % pe piețele est-europene ^(?). În al doilea rând, acestea s-au bazat pe deplasarea producției de la produse intermediare la produse finite (59 % produse finite față de 46 %).

^(?) Aceste informații se bazează pe analize efectuate de Euromonitor, 2003.

- (22) Conform acestor prezumții, împreună cu previziunile conducerii executive privind vânzările având la bază informațiile obținute la târguri comerciale, prin intermediul agenților și direct de la cumpărători, Novoles Straža a realizat un plan de vânzări pentru perioada 2004-2008.
- (23) Pe baza previziunilor realiste, se preconizează că, în cursul perioadei 2003-2008, creșterea anuală va fi între 3,6 % și 5,7 % la vânzările interne și între 6,5 %-8,4 % la

vânzările externe. În consecință, restructurarea va avea drept rezultat o marjă operațională de 11,7 % în 2008. Profitul operațional în raport cu capitalul propriu va crește la 12,6 % în 2008.

4. Costurile și finanțarea restructurării

- (24) Tabelul de mai jos prezintă o privire de ansamblu asupra finanțării costurilor de restructurare:

Tabelul 2

Costurile și finanțarea restructurării

Finanțarea solicitată (în tolari sloveni 000)	Fonduri proprii	Subvenții	Garanție	Total
Restructurarea financiară	369 000 (*)		1 100 000	1 469 000
Restructurarea pieței și a dezvoltării	675 000			675 000
Restructurare tehnologică	1 456 000		200 000	1 656 000
Restructurarea personalului	253 988	282 771		536 759
Total:	2 384 988	282 771	1 300 000	4 337 699

(*) Cifă introdusă de Comisie.

- (25) Întreprinderea a primit ajutor de stat totalizând 1 583 milioane de tolari sloveni (6,6 milioane EUR), însă aparent doar la sfârșitul anului 2004, și nu cum s-a planificat, la jumătatea anului 2004.
- (26) Principalul sprijin constă într-o garanție de stat pentru patru împrumuturi totalizând 1,3 miliarde de tolari sloveni, ceea ce permite întreprinderii Novoles Straža să își reeșaloneze datoria existentă. Termenul-limită de plată este de șapte ani, inclusiv un moratoriu de doi ani. După aceea, rata dobânzii este de 4,5 %, inclusiv o plată forfetară care se ridică la 0,1 % pentru încheierea și gestionarea tranzacției de credit. Garanția va acoperi 100 % din împrumuturi și va fi asigurată suplimentar de o ipotecă de cel puțin 65 %.
- (27) Slovenia afirmă că suma de 2 385 milioane de tolari sloveni din costurile de restructurare este finanțată din

fondurile proprii ale întreprinderii. Cu toate acestea, Comisia consideră adecvat să adauge încă 569 milioane de tolari sloveni din finanțarea privată a împrumuturilor (ridicându-se la 8,5 %). Unele fonduri proprii urmau să fie generate prin dezinvestiții (1 323 milioane de tolari sloveni, adică 30,5 %) și prin amortizare și depreciere (29,76 %). Autoritățile slovene au furnizat Comisiei o listă detaliată a dezinvestițiilor. Dacă circa 300 milioane de tolari sloveni au fost deja dezinvestiți în 2005, pentru 2006 au fost planificate alte dezinvestiții (care au fost parțial realizate) (circa 600 milioane), iar pentru 2007 și 2008 – 450 milioane.

5. Situația de pe piață și măsuri compensatorii

- (28) Novoles Straža fabrică următoarele produse, pentru care segmentele sale de piață din UE-25 sunt după cum urmează:

Tabelul 3

Segmente de piață

Produs	Segment de piață 2003	Segment de piață 2005
Placaj (*)	0,14 %	0,13 %
Scaune și componente (**)	0,07 %	0,04 %
Mobilier și componente (***)	0,08 %	0,05 %
Medie	0,09 %	0,06 %

(*) Coduri de sistem armonizate conform SU 4412 14 00, 4412 19 00, 4412 93 00.

(**) Coduri de sistem armonizate conform SU 9401 61 00, 9401 69 00, 9401 90 30.

(***) Coduri de sistem armonizate conform SU 9403 60 10, 9403 60 90, 9403 90 30.

6. Alt ajutor

- (29) Corectând cifrele citate în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile slovene au afirmat că Novoles Straža a beneficiat într-adevăr de împrumuturi favorabile în 2004, dar că aceste împrumuturi, acordate din surse publice și private în scopul protejării mediului, s-au ridicat la doar 115,2 milioane de toлари sloveni (0,48 milioane EUR) și au beneficiat de o subvenție netă echivalentă cu 14,9 milioane de toлари sloveni (62 000 EUR). Ajutorul a fost acordat în cadrul sistemului „Cofinanțarea investițiilor pentru mediul înconjurător” și a fost aprobat în februarie 2004.
- (30) Slovenia a raportat, de asemenea, că ajutorul primit în 1999 a constat doar în 18,1 milioane de toлари sloveni (75 000 EUR) subvenții pentru rata dobânzii, 11,5 milioane de toлари sloveni (48 000 EUR) ajutor pentru ocuparea forței de muncă, 3,6 milioane de toлари sloveni (15 000 EUR) ajutor pentru cercetare și dezvoltare și 1,1 milioane de toлари sloveni (4 600 EUR) ajutor pentru export.
- (31) Primul ajutor menționat la alineatul anterior, care a fost considerat inițial ajutor pentru restructurare, a reprezentat doar o subvenție acordată pentru rata dobânzii, deoarece ratele dobânzilor în Slovenia erau relativ mari în comparație cu ratele dobânzilor externe. De fapt, una dintre condițiile pentru a beneficia de program a fost aceea că întreprinderile erau obligate să aibă o cotație de credit A, B, C sau D, fără a li se permite să se afle în proceduri de faliment. Întreprinderea a furnizat dovezi cum că avea o cotație A/B la momentul respectiv.

III. MOTIVE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 88 ALINEATUL (2) DIN TRATATUL CE

- (32) În scrisoarea sa din 16 mai 2006, Comisia a susținut că măsurile în cauză constituie ajutor nou și trebuie astfel notificate în baza articolului 88 din Tratatul CE și analizate în temeiul articolului 87 din Tratatul CE. Până la acest punct final, Comisia a repetat că actul obligatoriu din punct de vedere juridic, adoptat în mai 2004, prin care autoritatea națională competentă se angajează să acorde ajutor de stat reprezintă criteriul relevant.
- (33) În plus, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la compatibilitatea măsurii cu piața comună și, în special, cu orientările comunitare din 1999 privind ajutorul pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽⁶⁾, din următoarele motive:

— Nu era sigur că întreprinderea a prezentat semnele obișnuite ale unei întreprinderi în dificultate, dat fiind faptul că vânzările au crescut în 2003, iar stocurile au scăzut în 2002. Mai mult decât atât, nu a fost clar dacă aceasta făcea parte dintr-un grup mai mare.

- Nu era clar modul în care întreprinderea urma să își redobândească viabilitatea pe termen lung, în special deoarece lipseau datele care să stea la baza proiectelor financiare de viitor.
- Nu era clar dacă întreprinderea furniza o contribuție proprie semnificativă la restructurare din lipsa unei explicații clare a modului în care urmau să fie obținute fondurile proprii menționate.
- Nu s-a furnizat nicio analiză de piață pentru a justifica inexistența măsurilor compensatorii.
- Respectarea principiului „prima și ultima dată” era îndoielnică, dat fiind faptul că întreprinderea primise deja ajutor pentru restructurare în 1999.

IV. OBSERVAȚII DIN PARTEA SLOVENIEI

- (34) Slovenia a insistat că ajutorul de stat în favoarea Novoles Straža a fost alocat înainte de aderarea Sloveniei la Uniunea Europeană, fiind cunoscută expunerea economică a statului înainte de aderare.
- (35) În al doilea rând, Slovenia a încercat să reducă îndoielile Comisiei Europene cu privire la faptul dacă Novoles Straža aparține sau nu unui grup comercial mai mare, explicând particularitățile structurii acționariatului în Slovenia, astfel cum s-a prezentat mai sus, și corectând procente de interes participative ale acționarilor.
- (36) În al treilea rând, Slovenia a avansat dovezi cum că Novoles Straža este o „întreprindere aflată în dificultate”, explicând mai în detaliu tendința generală a dificultăților financiare cu care s-a confruntat întreprinderea începând cu 1999 (evidențiată de stocurile și datoriile în creștere și de o scădere a vânzărilor, cu anumite evenimente extraordinare care au determinat creșterea din 2002) și culminând cu imposibilitatea de a obține finanțare externă în 2004.
- (37) În al patrulea rând, autoritățile slovene au furnizat informații care indicau că strategia întreprinderii Novoles Straža are la bază studii de piață și previziuni care confirmă vânzări relativ ridicate de mobilier.
- (38) În al cincilea rând, în ceea ce privește măsurile compensatorii, Slovenia a prezentat un studiu de piață care demonstrează că segmentul de piață al întreprinderii Novoles Straža este foarte mic pe piața semnificativă de produse din UE-25. Autoritățile slovene au scos, de asemenea, în evidență faptul că Novoles Straža este amplasată într-o zonă asistată în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE.

⁽⁶⁾ Orientări comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 288, 9.10.1999, p. 2).

(39) În sfârșit, în ceea ce privește ajutorul de stat primit în trecut, Slovenia a corectat unele erori birocratice cu privire la sumele primite și, mai presus de toate, a afirmat că ajutorul identificat inițial ca ajutor pentru restructurare nu a fost alocat pentru salvare și restructurare astfel cum sunt acestea definite în orientări.

V. EVALUAREA AJUTORULUI

1. Existența ajutorului de stat

(40) În conformitate cu articolul 87 din Tratatul CE, constituie ajutor de stat incompatibil orice ajutor acordat de un stat membru sau prin resurse de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției anumitor bunuri, atât timp cât afectează comerțul între statele membre, dacă acesta nu se poate justifica în temeiul articolului 87 alineatul (2) sau (3) din Tratatul CE.

(41) Comisia remarcă faptul că ajutorul este acordat din resurse de stat unei întreprinderi individuale. Această situație se aplică în mod evident unei subvenții directe, dar și unei garanții, în special atunci când o întreprindere este în dificultate și se oferă o garanție de 100 % pentru împrumut⁽⁷⁾. Într-adevăr, garanția a permis întreprinderii să obțină un împrumut mai mare decât ar fi putut obține fără garanție.

(42) Întrucât există comerț cu produse din lemn între Slovenia și alte state membre, este probabil ca măsura să îmbunătățească poziția beneficiarului față de concurenții săi din Slovenia și UE. Prin urmare, ajutorul denaturează concurența și afectează comerțul dintre statele membre. În consecință, Comisia consideră că măsurile de față în favoarea întreprinderii Novoles Straža constituie ajutor de stat în conformitate cu articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

2. Existența unui nou ajutor de stat

(43) Autoritățile slovene au pus mai întâi sub semnul întrebării competența Comisiei de a evalua ajutorul în temeiul articolelor 87 și 88 din Tratatul CE, susținând că acesta a fost acordat înainte de aderare. În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a clarificat faptul că actul obligatoriu din punct de vedere juridic prin care autoritățile naționale competente se angajează să acorde ajutorul constituie criteriul relevant pentru a decide dacă ajutorul a fost utilizat înainte sau după aderare⁽⁸⁾. În absența unei astfel de decizii înainte de aderare, măsura constituie un nou ajutor, chiar dacă se cunoștea în prealabil expunerea statului.

⁽⁷⁾ A se vedea punctele 2.1.2. și 4.2 din avizul Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat sub forma garanțiilor, JO C 71, 11.3.2000, p. 14.

⁽⁸⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii (cf. nota de subsol 1), punctul 20 *et seq.*

(44) Comisia își menține concluzia inițială că actul obligatoriu din punct de vedere juridic prin care autoritățile naționale competente s-au angajat să acorde ajutorul nu a intrat în vigoare înainte de aderare. Dispozițiile slovene relevante afirmă că ajutorul urmează să fie acordat printr-o hotărâre de guvern având la bază o propunere din partea ministerului responsabil. Dacă deciziile anterioare ale comisiei interdepartamentale de experți și ale ministerului responsabil sunt necesare într-adevăr pentru acordare, acestea nu sunt suficiente pentru alocarea ajutorului. Decizia finală aparține guvernului. În cazul de față, hotărârea de guvern a fost emisă la 27 mai 2004, iar Slovenia a aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004. Prin urmare, măsura constituie un nou ajutor și trebuie notificată în baza articolului 88 din Tratatul CE și evaluată în temeiul articolului 87 din Tratatul CE.

3. Compatibilitatea ajutorului

(45) Dat fiind faptul că ajutorul în discuție constituie ajutor pentru restructurare, acesta este compatibil cu piața comună dacă respectă criteriile prevăzute în Orientările comunitare privind ajutorul pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (denumite în continuare „orientările”)⁽⁹⁾.

(46) Având în vedere observațiile și informațiile Sloveniei colectate în cursul investigației, Comisia a ajuns la următoarele concluzii referitor la punctele care au determinat-o să inițieze procedura formală.

3.1. Eligibilitate

(47) Având în vedere informațiile trimise de Slovenia, Comisia consideră că performanța întreprinderii, astfel cum este descrisă la considerentele 24-27 de mai sus, demonstrează că aceasta era într-adevăr o întreprindere aflată în dificultate la momentul la care s-a acordat ajutorul de stat în cauză. Comisia observă îndeosebi că problemele au făcut parte dintr-o tendință a anilor 2000-2004 și nu au reprezentat doar o întâmplare excepțională în 2003. Mai mult, autoritățile slovene au furnizat suficiente dovezi că în 2004 întreprinderea nu ar fi putut să își refinanțeze pe cont propriu datoriile pe termen scurt. Acest aspect nu este contrazis de faptul că întreprinderea a reușit să obțină refinanțare fără ajutor, deoarece acest fapt a fost realizat prin folosirea un nivel ridicat de garanție pe care întreprinderea nu l-ar fi putut oferi pentru întreaga sumă care trebuia refinanțată.

⁽⁹⁾ Întrucât ajutorul s-a acordat în mai 2004, acesta trebuie evaluat pe baza orientărilor din 1999, adică Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JO C 288, 9.10.1999, p. 2.

(48) Comisia observă, de asemenea, explicațiile Sloveniei referitoare la natura acționariatului întreprinderii Novoles Straža. Având în vedere natura pasivă și resursele sărace de capital ale proprietarilor instituționali ai Novoles Straža, precum și fragmentarea acționariatului său rămas, Comisia acceptă că aceasta nu putea obține fondurile necesare de la acționarii săi. Din aceleași motive și luând în considerare faptul că niciun proprietar nu deține mai mult de 22 % din capitalul social al întreprinderii Novoles Straža, Comisia are, de asemenea, în vedere faptul că Novoles Straža nu aparține unui grup comercial mai mare.

(49) Prin urmare, Comisia acceptă că Novoles Straža a fost eligibilă pentru ajutorul de restructurare.

3.2. Redobândirea viabilității

(50) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a indicat că era neclar modul în care planul de restructurare ar permite întreprinderii Novoles Straža să își redobândească viabilitatea pe termen lung. Acest lucru avea legătură în principal cu proiectele financiare pe cinci ani care indicau modul în care întreprinderea putea evolua ca rezultat al măsurilor de restructurare. Comisia a remarcat faptul că Slovenia nu a transmis informațiile solicitate de Comisie pentru a analiza supozițiile referitoare la posibila performanță a întreprinderii Novoles Straža în cadrul planului de restructurare.

(51) În cursul procedurilor, Slovenia a transmis informațiile complementare menționate la considerentele 21 și 22 de mai sus. Aceste informații explică în mod adecvat temeiul supozițiilor. Comisia observă că previziunile privind vânzările pentru Novoles Straža ar putea părea în prezent destul de optimiste, dat fiind faptul că în 2005 și 2006 sectorul s-a confruntat cu o concurență acerbă din partea estului îndepărtat, având ca rezultat o ofertă în exces și o presiune de reducere a prețurilor. Cu toate acestea, nu a fost clar dacă aceste informații se cunoșteau deja la începutul anului 2004. Mai mult decât atât, Comisia însăși a observat în 2006 că: „producția și consumul de placaj au crescut semnificativ în ultimii ani, marcând o dezvoltare puternică pe piața exporturilor pentru anumite clase de calitate”⁽¹⁰⁾. Întrucât Comisia nu a primit informații contradictorii care ar putea pune sub semnul întrebării supozițiile întreprinderii sau ale sale, aceasta nu are motive să le conteste. De aceea, Comisia consideră că proiectele nu apar neplauzibile, îndoielile sale în această privință fiind reduse.

(52) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a descoperit, de asemenea, că planul de restructurare cuprindea mai

multe măsuri interne care, puse în aplicare, puteau contribui la redresarea economică a întreprinderii. În cursul investigației, Comisia a obținut informații despre faptul că întreprinderea nu a pus încă în aplicare toate măsurile de restructurare planificate. Potrivit autorităților slovene, motivele au fost, printre altele, primirea întârziată a ajutorului de stat și rezultatele operaționale mai defavorabile decât s-a anticipat. În acest context, Comisia observă că, în cadrul planului de restructurare, restructurarea tehnică urma să fie finanțată în principal din resurse proprii. Cu toate acestea, o asemenea slăbiciune nu a fost evidentă anterior, putând fi justificată prin faptul că ajutorul de stat trebuia să fie într-adevăr minimul necesar, în special pentru un stat membru care se angajează la un astfel de plan⁽¹¹⁾ în ajunul aderării. Astfel, în acest caz special, Comisia nu va considera slăbiciunea suficientă pentru a pune în discuție existența unui plan de restructurare viabil. Cu toate acestea, Comisia ar dori să reamintească faptul că aprobarea ajutorului este condiționată de punerea în aplicare deplină a planului de restructurare (punctul 43) și va fi monitorizată (punctul 46).

(53) Prin urmare, Comisia se așteaptă ca Slovenia, în conformitate cu punctul 46 din orientări, să transmită cel puțin două rapoarte de monitorizare, unul până la sfârșitul lunii ianuarie 2008 referitor la anul 2007, iar celălalt până la sfârșitul lunii ianuarie 2009 referitor la anul 2008, cuprinzând informații detaliate cu privire la performanța financiară a întreprinderii și la investițiile făcute. Comisia ar dori să sublinieze că întreprinderea ar putea fi obligată să ramburseze o parte din ajutorul de stat dacă investițiile planificate nu sunt puse în aplicare în totalitate, chiar dacă întreprinderea își redobândește viabilitatea fără a face toate investițiile⁽¹²⁾.

3.3. Ajutor limitat la minimum

(54) Ajutorul este, de asemenea, limitat la minimum. În special, au fost diminuate îndoielile Comisiei cu privire la prevederea unei contribuții proprii semnificative. În conformitate cu punctul 40 din orientări, ajutorul trebuie limitat la minimumul necesar pentru restabilirea viabilității, în timp ce beneficiarii ajutorului vor contribui semnificativ la planul de restructurare din propriile resurse.

(55) Explicațiile autorităților slovene referitoare la contribuția proprie, astfel cum se indică la considerentul 27, sunt detaliate suficient pentru a permite Comisiei să verifice dacă întreprinderea a făcut sau va face numeroase dezinvestiții semnificative între 2005 și 2008, de până la 30,5 % din costurile de restructurare. Mai mult decât atât, Comisia a observat că Novoles Straža a obținut o finanțare externă fără ajutor care se ridică la 8,5 %.

⁽¹¹⁾ A se vedea punctul 32 din orientări. Angajamentul a existat într-adevăr înainte de aderare, doar ajutorul fiind acordat ulterior.

⁽¹²⁾ A se vedea decizia Comisiei din 13 septembrie 2006, cauza nr. 350/2006 MSO, JO C 280, 18.11.2006, p. 4.

- (56) Pe de altă parte, Comisia subliniază că nu poate accepta deprecierea drept o contribuție proprie, deoarece aceasta nu oferă întreprinderii resursele disponibile și depinde de operațiuni viitoare care reprezintă rezultatul ajutorului de stat oferit ⁽¹³⁾.
- (57) De aceea, Comisia poate identifica în total o contribuție proprie de 39 %, care poate fi considerată drept semnificativă în conformitate cu orientările din 1999 ⁽¹⁴⁾.
- (58) Mai mult decât atât, ajutorul este, de asemenea, limitat la minimum pentru restabilirea viabilității, dat fiind faptul că ajutorul acoperă în esență necesitățile iminente de finanțare pentru împrumuturile scadente pe termen scurt, neîncercând astfel întreprinderea cu niciun surplus de lichidități.

3.4. Măsuri compensatorii

- (59) În conformitate cu punctele 35 și 36 din orientări, trebuie luate măsuri pentru a atenua pe cât posibil orice impact negativ al ajutorului de stat asupra concurențelor. Cu toate acestea, conform punctului 36 din orientări, nu sunt necesare asemenea măsuri compensatorii atunci când cota beneficiarului pe piața semnificativă este neglijabilă. În aceste cazuri, măsurile compensatorii nu constituie o condiție pentru a considera ajutorul compatibil cu piața comună.
- (60) Comisia nu contestă pretențiile autorităților slovene ca Novoles Straža să fie activă pe mai multe piețe de produse, pe care le definește ca placaj, scaune și alt mobilier. În ceea ce privește placajul, Comisia observă că, în caz de fuzionare, „ancheta de piață a confirmat la scară largă că tipul diferit de plăci din lemn de tipul placaj, placă dură, plăci aglomerate nefinisate și placate, mase plastice stratificate decorative (HPL/CPL) și componente de panou pe bază de lemn pentru industria mobilei și a construcțiilor aparțin unor piețe de produse diferite” ⁽¹⁵⁾.
- (61) Pentru definirea pieței semnificative, Slovenia a furnizat Comisiei un studiu de piață care indică segmentele de piață pentru piața semnificativă de produse din UE-25. În acest sens, Comisia are puține motive să se îndepărteze

de prezumția de la nota de subsol 20 din orientări cum că piața relevantă este SEE. Aceasta reamintește că a realizat anterior într-un caz de fuzionare ⁽¹⁶⁾ unele anchete de piață în industria produselor pe bază de lemn din Europa (inclusiv placă aglomerată din lemn) și că a tras concluzia că piața semnificativă a fost mai extinsă decât piața națională și cel mai puțin regională transfrontalieră. Acest fapt a fost confirmat de mari fluxuri comerciale transfrontaliere. Faptul că există, de asemenea, fluxuri comerciale similare în cazul placajului este confirmat de cifrele furnizate de experții interni ai Comisiei (de asemenea, contul de vânzări intracomunitare la export al întreprinderii Novoles Straža pentru mare parte din cifra sa de afaceri – 60 %). Mai mult decât atât, s-a descoperit că o piață regională transfrontalieră se întinde până la o distanță de circa 1 000 km, distanța variind în funcție de valoarea adăugată a produselor, adică distanța era chiar mai mare pentru produsele placate în comparație cu produsele neplacate. Întrucât placajul este deja un produs de calitate superioară, iar exporturile se referă în principal la placaj furnizut, costurile de transport sunt mai mici pentru placaj decât pentru placă aglomerată (și chiar mai mici pentru scaune și alt mobilier executate din placaj). Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că piața semnificativă pentru produsele fabricate de Novoles Straža ar trebui să fie, dacă nu întregul SEE sau UE-25, cel puțin o mare parte din UE-25.

- (62) Dat fiind faptul că segmentul de piață al întreprinderii Novoles Straža în UE-25 nu depășește niciodată 0,13 % și că, în principiu, acesta n-ar trebui să depășească mai mult de dublul acestei sume dacă piața geografică s-ar reduce la jumătate, Comisia consideră că segmentul de piață se situează încă sub 1 %, aspect neglijabil având în vedere faptul că piața cuprinde un număr mare de producători mici și mijlocii ⁽¹⁷⁾. În consecință, nu sunt necesare măsuri compensatorii pentru a garanta că ajutorul de stat este compatibil cu piața comună.

3.5. Alt ajutor

- (63) În sfârșit, Slovenia a furnizat Comisiei suficiente informații referitoare la toate celelalte ajutoare primite de întreprindere pentru a permite o analiză adecvată a principiului „prima și ultima dată”. Conform acestui principiu, expus la punctele 48 *et seq.* din orientări, Comisia nu poate aproba ajutorul pentru restructurare pentru o întreprindere care a primit anterior un astfel de ajutor. Comisia consideră că acest principiu necesită luarea în considerare a oricărui ajutor pentru restructurare acordat în decursul celor zece ani care precedă ajutorul în discuție, indiferent dacă primul ajutor de stat a fost acordat înainte de garantarea aderării statului membru la UE.

⁽¹³⁾ Acest lucru s-a confirmat prin decizia Comisiei din 22 februarie 2006 privind cauza N 464/05 *AB Kauno*, punctul 17, JO C 270, 7.11.2006, p. 5 și, în ceea ce privește fluxul monetar din orientările din 1999, prin deciziile Comisiei din cauza C-19/2000 *TGI*, JO L 62, 5.3.2002, p. 30, punctul 106 și cauza C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, JO L 287, 14.11.2000, p. 51, punctul 52.

⁽¹⁴⁾ A se vedea, de asemenea, deciziile Comisiei din cauza C 39/2000 *Doppstadt*, JO L 108, 30.4.2003, p. 8, punctul 74 și cauza C 33/1998 *Babcock Wilcox*, JO L 67, 9.3.2002, p. 50.

⁽¹⁵⁾ Decizia Comisiei din 28 iunie 2006, cauza nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, punctul 11.

⁽¹⁶⁾ Decizia Comisiei din 28 iunie 2006, cauza nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, punctul 13.

⁽¹⁷⁾ Cel puțin în lumina altor exemple din orientările din 1999, a se vedea decizia Comisiei din cauza C-3/2005 *FSO*, JO C 100, 26.4.2005, p. 2, punctul 38 *et seq.*

- (64) Comisia remarcă în primul rând că întreprinderea nu a primit niciun fel de ajutor pentru restructurare în trecut. În special în ceea ce privește ajutorul care se ridică la 18,1 milioane de tolați sloveni (75 000 EUR) acordat în 1999 ca subvenție pentru rata dobânzii, au fost diminuate îndoielele Comisiei cum că acesta ar fi putut constitui ajutor pentru restructurare, având în vedere faptul că, la acea vreme, întreprinderea avea o cotă A/B și nu putea fi deci considerată în dificultate, iar ajutorul nu putea fi considerat drept ajutor pentru restructurare pasibil să declanșeze o încălcare a condiției „prima și ultima dată”.
- (65) Mai mult decât atât, Comisia observă corectarea greșelii birocratice făcute de către autoritățile slovene într-o trimitere anterioară, pe care o reprodușese în decizia de inițiere a procedurii, ceea ce înseamnă că toate măsurile de ajutor menționate în decizia respectivă sunt ca atare *de minimis*⁽¹⁸⁾. În plus, autoritățile slovene au clarificat că întregul ajutor în cauză a fost acordat înainte de aderare în alte scopuri decât ca ajutor pentru restructurare. Întrucât evaluarea ajutorului respectiv nu intră în competența Comisiei și faptul în sine că întreprinderea se afla în dificultate nu face ca acel ajutor să fie ajutor pentru restructurare conform orientărilor din 1999⁽¹⁹⁾, condiția „prima și ultima dată” nu este declanșată de niciuna dintre aceste măsuri de ajutor acordat anterior.

VI. CONCLUZIE

- (66) Având în vedere aspectele de mai sus, Comisia consideră că ajutorul în cauză reprezintă un ajutor de restructurare care satisface condițiile orientărilor aplicabile, adică orientările din 1999 privind restructurarea. Prin urmare, se concluzionează că, deși Slovenia a pus în aplicare în mod ilegal ajutorul de restructurare în favoarea Novoles Straža făcând abuz de articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE, ajutorul de stat este compatibil cu piața comună,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat pe care Slovenia l-a pus în aplicare pentru Novoles Straža este compatibil cu piața comună în sensul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE și al Orientărilor Comisiei adoptate în 1999 privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate.

Articolul 2

(1) Planul de restructurare se va pune în aplicare în întregime. Se vor lua toate măsurile necesare pentru a se garanta punerea în aplicare a planului.

(2) Punerea în aplicare a planului se monitorizează pe baza rapoartelor anuale comunicate Comisiei de către Slovenia. Până la sfârșitul lunii ianuarie 2008 se va transmite un raport referitor la activitățile din 2007, iar până la sfârșitul lunii ianuarie 2009 se va transmite un raport referitor la activitățile din 2008. Rapoartele vor conține informații detaliate cu privire la performanța financiară a întreprinderii și la investițiile făcute.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Slovenia.

Adoptată la Bruxelles, 10 iulie 2007.

Pentru Comisie

Neelie KROES

Membri al Comisiei

⁽¹⁸⁾ A se vedea Regulamentul (CE) nr. 69/2001 al Comisiei din 12 ianuarie 2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului *de minimis* (JO L 10, 13.1.2001, p. 30).

⁽¹⁹⁾ Ar putea diferi la punctul 20 din orientările din 2004.